

Dato 2. maj 2022
Side 1 af 3

Miljøminister Lea Wermelin
Slotsholmsgade 12
1216 København K
mim@mim.dk

Kopi:
Klima-, Energi- og Forsyningsminister Dan Jørgensen (kefm@kefm.dk)

Små halmkedler kan bidrage til uafhængighed af russisk gas

Den tragiske situation i Ukraine har medført et hidtil uset behov for, at vi reducerer vores afhængighed af russisk gas, så vi dermed undgår at medfinansiere den russiske krig. Med over 6.000 ukrainske medarbejdere i det danske landbrug, mener vi, at vi har en særlig forpligtelse til at spille ind med løsninger, som kan være med til at opnå dette formål.

Dansk Agroindustri vil med denne henvendelse derfor gerne gøre opmærksom på, at vi i Danmark har gode muligheder for omstilling af gasfyrede anlæg til halm. Vi har nedenfor samlet et par forslag til, hvordan Danmark kan reducere sin afhængighed af gas.

Ændret krav til partikeludledning fra halmkedler

En oplagt løsning er at forlænge muligheden for opstilling af nye halmkedler efter reglerne gældende frem til 31. december 2021.

Det vil give mulighed for at erstatte gaskedler i landzone med halmfyr, også op til 1 MW.

Ovenstående vil betyde, at anlæg kan opstilles uden at afvente en lang udviklings-, test- og godkendelsesperiode, som er nødvendig med de nuværende regler, som trådte i kraft 1. januar 2022.

Siden ministerens afslag på forlængelse af ordningen for halmfyr har der været voldsomt stigende energipriser og en stor stigning i efterspørgslen på bl.a. halmkedler til erstatning for fossile energianlæg. Producenterne må desværre afvise ordrene, da der ikke er udviklet teknologi og udarbejdet dokumentation, som giver mulighed for opstilling af nye anlæg. Herved tabes en del af omstillingen til grøn energi.

Der arbejdes på at finde teknologiske løsninger, der kan mindske partikelemissionen, til de forskellige typer halmkedler, og den udvikling vil fortsætte - også med en forlængelse af den tidligere ordning. Det bør bemærkes, at en producent har fået godkendt en model af halmkedel under de nye regler. Det er anlæg til småballer, som kun udgør en lille del af markedet.

Fjernvarme fra halm til erstatning af naturgas

Der er gode muligheder for at fremme etablering af fjernvarmeanlæg til halm i mindre byer, særligt hvor der i dag anvendes naturgas til fjernvarme. Her kan opstilling af halmkedel i kombination med f.eks. sol- eller jordvarme være en fornuftig mulighed.

Det kan være små anlæg placeret på landbrug i udkanten af landsbyen, hvor der leveres varme til byen fra ejendommen. I lidt større landsbyer vil det være mere relevant med et mere automatiseret anlæg, som drives som fjernvarmeværk.

Her har vi i Danmark også anlægsproducenter, der kan opstille nogle driftssikre og effektive anlæg med lave emissioner. Der er i dag ca. 100 halmfyrede fjernvarmeværker i Danmark. Samtidig er der årligt ca. 2,5 millioner tons halm, som ikke nyttiggøres, men som pløjes ned. Der bruges årligt f.eks. ved Borup Varmeværk ca. 5 tons halm pr. husstand til opvarmning (8-10 bigballe), så der er potentielt mulighed for opvarmning af mange huse.

Med regeringens udspil den 19. april 2022 "Danmark kan mere II", med fokus på udfasning af russisk naturgas og samtidig fremme Danmarks mulighed for at bidrage til Europas grønne omstilling, er der god mulighed i at vise halmbaserede fjernvarmeværker frem. Det er anlægstyper, som ikke anvendes meget i andre europæiske land.

Nye halmkedler har selv uden filter en lavere partikeludledning pr. energienhed

Afvisningen af forlængelsen af ordningen i brev af 16. december 2021 undrer fortsat i branchen.

Afvisningen begrundes i brevet af 16. december og igen i Høringsnotat af 28. januar 2022 til Brændeovnsbekendtgørelsen blandt andet med, at DCE's beregning viser, at de ca. 7.000 halmfyre årligt tilskrives ca. 100 for tidlige dødsfald (2016 tal). Hertil er det væsentligt for os at understrege, at ved udskiftning af eksisterende halmkedler med nye, vil energieffektiviteten stige kraftigt, og derved vil forbruget af halm falde. Det giver samlet set en mindre udledning af partikler til produktion af det behovsbestemte forbrug af varme.

Udskiftningen af de mindre halmkedler på landbrug har været i gang i en årrække. Det har f.eks. været fremmet af energispareordningen og har givet et betydeligt reduceret forbrug af halm. Det blev i 2015 vurderet, at der årligt blev skiftet ca. 200-250 halmkedler. Så en fortsat udskiftning vil reducere udledningen af partikler yderligere.

Når det i brevet af 16. december 2021 anføres, at stop for nye halmkedler uden filter samtidig vil bidrage til Danmarks opfyldelse af NEC- forpligtigelsen for reduktion af de samlede partikeludledninger, så er det med den viden, at Danmark er i mål med efterlevelse af reduktionsmålet for 2020 på 33 pct, hvor Danmark har reduceret med 40,1 pct. (Miljøministeriets Departement, 11. august 2021, 2021-6013), hvorfor det virker overilet at stoppe opstilling af halmkedler på nuværende tidspunkt. Nye halmkedler kan erstatte ældre kedler og give en samlet reduktion i udledningen af partikler, ligesom nye kedler kan bidrage til en reduktion i afhængigheden af naturgas og olie.

Samtidig må det forventes, at udviklingen i antallet af halmkedler vil fortsætte med at falde, da antallet hænger tæt sammen med strukturudviklingen i landbruget, og ligeledes bliver bl.a. el-baserede teknologier, som eksempelvis varmepumper, også i stigende grad mere relevante varmeteknologier at vælge i erhvervet.

Vi har været i dialog med Energistyrelsen (Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet) for at finde ud af, hvordan forslaget til at benytte Erhvervspuljen for halmkedlerne kan foregå. Vi ønsker at opstille halmkedler med filterteknologi, men da et væsentligt krav i ordningen er, at der sikres energibesparelser, er der ikke muligheder for at finde besparelser, som giver anledning til relevant tilskud. Så den ordning bidrager ikke til fremme af markedet for halmkedler under 1 MW.

De nye regler betyder desværre, at fremtidig opstilling af en klimavenlig, forsynings sikker og billig teknologi til lokal varmeproduktion på bl.a. landbrugsejendomme i landzone fjernes. Reglerne betyder samtidig, at en specialiseret kedelbranche – med en verdensførende teknologi – ser ud til at forsvinde. Det mener vi ikke er den rigtige vej at gå, når alternativet også giver blivende reduktioner og fortsat mulighed for udvikling og udbredelse af førende teknologi og mulighed for også at leve op til mål i EU's NEC-direktiv for 2030.

Har I opfølgende spørgsmål, er I velkomne til at kontakte mig på 4042 5947 eller clhe@if.dk.

Med venlig hilsen

Claus Hermansen
Direktør
Dansk Agroindustri
Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V